

TEKIJÄNOIKEUS

Kristiina Harenko • Valtteri Niiranen • Pekka Tarkela

TALENTUM PRO ■ Helsinki 2016

2., uudistettu painos

Copyright © 2016 Talentum Media Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

Kansi: Outi Pallari
Taitto: Marja-Leena Saari

ISBN 978-952-14-2331-4
ISBN 978-952-14-2513-4 (verkkokirja)

BALTO Print
Liettua 2016

Palaute kirjasta: www.talentumshop.fi

Alkusanat 1. painokseen

Tämän kirjan kirjoittaminen alkoi vuonna 2001, kun EU:n tietoyhteiskuntadirektiivi hyväksyttiin. Työ päättyi tältä erää vuoden 2006 alussa, kun tekijänoikeuslain laajan muutospaketin pääosat tulivat voimaan.

Kirjamme on tarkoitettu käsikirjaksi kaikille niille, jotka luovat, tuottavat ja käyttävät tekijänoikeudellisesti suojattuja aineistoja, sekä lakimiehille, jotka työskentelevät tekijänoikeudellisten kysymysten parissa. Kirjan laajin osa on tekijänoikeuslain pykälä pykälältä kattava kommentaari. Sen lähestymistapa on käytännönläheinen. Olemme kommentaaria kirjoittaessamme ottaneet huomioon ne tekijänoikeudelliset ongelmat, joita olemme vuosien varrella ratkoneet omassa työssämme, ja ne lukuisat kysymykset, joita meille on esitetty tekijänoikeuksista luennoidessamme.

Käsikirjan toinen osa käsittää tekijänoikeuden sanaston, jossa on kuvattu tekijänoikeuden keskeisiä käsitteitä. Kommentaari ja sanasto muodostavat kokonaisuuden. Kommentaarin eri pykälien kohdalla ja sanastossa on viittauksia muihin pykäliin, joissa on samaan aihealueeseen liittyvää sääntelyä. Tästä huolimatta kirjassa ja sen eri osien välillä on myös jonkin verran toistoa. Tähän ratkaisuun olemme päätyneet, jotta kommentaarin käsikirjanomainen käyttö olisi mahdollisimman vaivatonta.

Lain kommentoijalle tekijänoikeuslaki on viime vuosina ollut liikkuva maali. Myös tekijänoikeudellinen maisema on muuttunut. Emme tarkoita vain teknologian kehitystä, joka aina on vaikuttanut tekijänoikeuden sisältöön. Kentälle – toisinaan myös kaduille – on tullut kokonaan uusia ajattelijoita ja keskustelijoita. Mielipiteitä teki-

Alkusanat 1. painokseen

jänoikeudesta on niin monia, että samaa mieltä kaikesta ei voi enää olla kenenkään kanssa. Tämä myönteinen kehitys pitää varmasti paikkansa myös tässä kirjassa esitettyjen näkemysten osalta. Keskenämme olemme useimmiten päässeet yksimielisyyteen perinteisin juridisin argumentein tai ainakin enemmistöpäätöksin. Niinpä kirjassa esitetyt tulkinnat ja näkemykset ovat omiamme ja samalla yhteisiä.

Haluamme kiittää WSOY:n kirjallisuussäätiötä meille myönnettystä taloudellisesta tuesta. Lisäksi kiitämme WSOYpron kustannuspäällikkö Sakari Laihoa kärsivällisyydestä ja kannustuksesta sekä Anja Portinia ja Terhi Lintusta tekstin viimeistelystä ja venymiskyvystä sovitujen aikataulujen jatkuvasti muuttuessa. Kiitämme lämpimästi myös kaikkia asiantuntijoita ja tekijänoikeudesta kiinnostuneita, joiden kanssa olemme voineet keskustella maailman menosta ja lain monista pykälistä kirjoitustyön kuluessa.

Suurimman kiitoksen kukin meistä kuitenkin osoittaa perheelleen ja läheisilleen, jotka ovat loputtoman kärsivällisesti antaneet tukeaan tämän pitkän kirjallisen savotan aikana.

Helsingissä Salomonin päivänä 2006

Kristiina Harenko

Valtteri Niiranen

Pekka Tarkela

Alkusanat 2. uudistettuun painokseen

Kirjamme ”Tekijänoikeus – kommentaari ja käsikirja” 1. painos ilmestyi vuonna 2006. Kuluneen vuosikymmenen aikana tekijänoikeuslakia on muutettu useaan otteeseen. Digitaalisen maailman avoimet kysymykset ovat löytäneet tiensä kansallisiin tuomioistuihin ja EU-tuomioistuimeen. Uutta kiinnostavaa tekijänoikeudellista ratkaisukäytäntöä on syntynyt.

Tämä uudistettu, 2. painos vetää yhteen vuosikymmenen kehityksen Suomen tekijänoikeudellisessa sääntelyssä ja siihen vaikuttavassa oikeuskäytännössä. Kehitys näkyy myös kirjan rakenteessa. Ensimmäisen painoksen päättänyt hakusanasto on tässä uudistetussa painoksessa antanut tilaa uusien lainkohtien ja säädösten ja runsaan oikeuskäytännön esittelylle.

Kirjassa on otettu huomioon säädösmuutokset ja oikeuskäytäntö 20.1.2016 asti.

Kiitämme kustantajaamme Talentum Media Oy:tä asiantuntevasta yhteistyöstä kirjan ajantasaistamisessa ja valmistamisessa, ja jäämme kiinnostuneen odotuksen tuntein seuraamaan tekijänoikeuden kehityksen seuraavaa vuosikymmentä.

Helsingissä, Minna Canthin ja tasa-arvon päivänä 2016

Kristiina Harenko

Valtteri Niiranen

Pekka Tarkela